

Eesti seakasvatuse aretus & jõudlus 2025

Aasta jõudluskontrolli tulemused, sigivuse areng ja aretustöö saavutused – lühikokkuvõte.

AASTA LÜHIDALT

2025. aastal saavutati Eesti seakasvatuse ajaloo kõrgeimad viljakusnäitajad.

9056

põhikarja siga · 21 karja

28,7

võõrutatud põrsast aastaemise kohta

15,6

põrsast pesakonnas · neist 14,2 elus

73,4%

ristandsigade osakaal

31.12.2025 seisuga oli jõudluskontrollis 21 seakarja 9056 põhikarja seaga kümnes maakonnas. Hoolimata karja mõningasest vähenemisest säilis aretuskarjade tootlikkus kõrgel tasemel ning mitmes olulises tunnuses saavutati senised parimad tulemused. Käesolev lühikokkuvõte annab ülevaate aasta olulisematest jõudlus-, sigivus- ja kvaliteedinäitajatest.

SELLES KOKKUVÕTTES

1 Viljakuse areng 2005–2025

2 Kari, tõulisus ja sigivus

3 Rümbe- ja lihakvaliteet

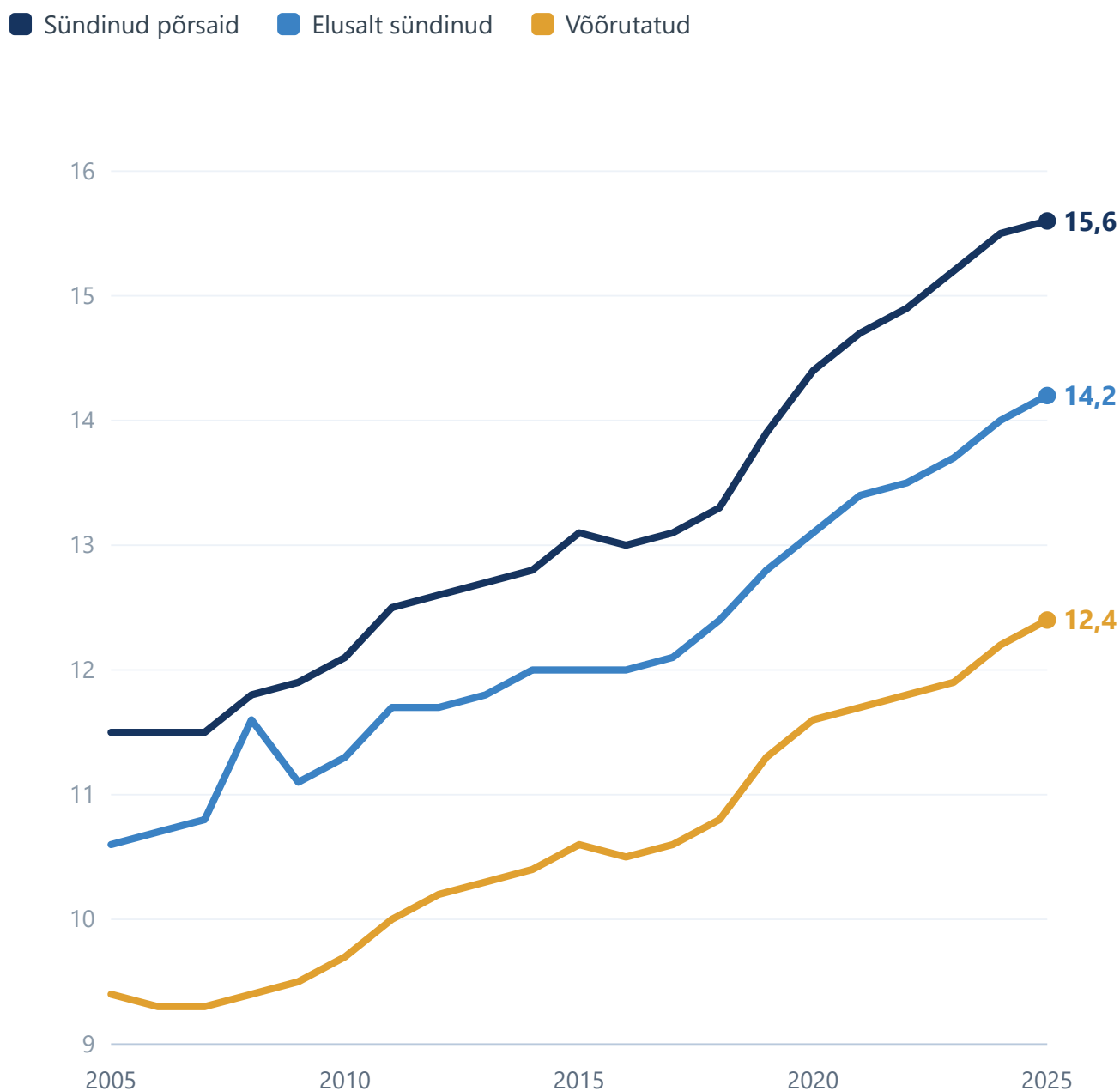
4 Strateegia 2028 sihttasemed

+ Lisa: Miks see on oluline?

Pidev kasv kahe aastakümne jooksul

Sündinud, elusalt sündinud ja võõrutatud põrsaste arv pesakonna kohta, 2005–2025.

Kui 2005. aastal sündis pesakonnas keskmiselt 11,5 põrsast, siis 2025. aastaks on see tõusnud 15,6-ni. Ühtlane tõusutrend on kooskõlas järjekindla aretustöö ning tootmistingimuste arenguga.

+4,1

sündinud põrsast pesakonnas
(2005–2025)

+3,0

võõrutatud põrsast pesakonnas

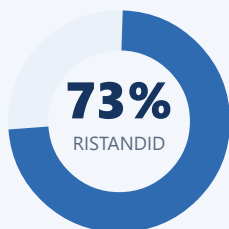
+9,3

võõrutatud põrsast aastaemise
kohta

Ristandaretus annab tulemusi

Valdav osa jõudluskontrolli all olevatest sigadest on ristandsead (73,4%). ETSAÜ aretusprogramm põhineb ristandaretusel, kus emasloomadena eelistatakse esimese põlvkonna ristandemiseid LY ja YL – need ühendavad hea viljakuse ja emaomadused. 2025. aastal saadi aastaemise kohta keskmiselt 35,6 sündinud ja 28,7 võõrutatud pörsast; parimad tulemused andsid L×Y-emised.

KARI & TÕULISUS

Ristandsead	73,4%
Puhtatõulised	25,8%
Teadmata tõug	0,8%

Aretusprogramm soovib pörsatootmises esimese põlvkonna ristandemiseid L×Y ja Y×L – head sigimisomadused ja kõrge viljakus.

PAIKNEMINE

72,5% sigadest kolmes maakonnas:

Lääne-Viru	3163
Saaremaa	2146
Harjumaa	1258
Muud (7 maakonda)	2489

PARIM RISTAND – L×Y

34,5

elusalt sündinud
pörsaid aastaemise
kohta

30,3

võõrutatud pörsaid
aastaemise kohta

Jõudluskontrolli parimad viljakustulemused 2025. aastal.

SIGIVUS 2025 – AASTAEMISE KOHTA

Sündinud	35,6
Neist elusalt	32,4
Võõrutatud	28,7

Viimase 5 aastaga +2,3 võõrutatud pörsast pesakonna kohta.

PARIMAD FARMID – VÕÕRUTATUD PÖRSAID AASTAEMISE KOHTA

Hinnu SF OÜ	33,8
Viru Peekon OÜ	33,5
Linnamäe Peekon OÜ	32,8
Saimre SK OÜ	32,7
ETSAÜ keskmine	28,7

SUURIM VILJAKUS – ELUSALT SÜNDINUD PÖRSAID PESAKONNAS

Viru Peekon OÜ	16,2
Linnamäe Peekon OÜ	15,7
Hinnu SF OÜ	15,4
ETSAÜ keskmine	14,2

Kõige rohkem pörsaid pesakonna kohta võõrutati Viru Peekon OÜs (14,1), Hinnu SF OÜs (13,7) ja Saimre Seakasvatuse OÜs (13,6).

Kõrge lihasus püsib

Nuumikute rümbakvaliteet püsis heal tasemel – valdav osa realiseeritud rümpadest kuulub kõrge lihasusega S- ja E-klassi (kokku üle 99%). Keskmine tailihasisaldus oli 2025. aastal 59,7% ja rümbamass 81,8 kg. Aastatel 2020–2025 on need näitajad püsinud stabiilsed, kuigi viimastel aastatel on lihasus veidi vähenenud.

59,7%

keskmine tailihasisaldus

81,8

keskmine rümbamass, kg

13,6

keskmine seljapekk, mm

99,4%

S- ja E-klassi rümbad

SEUROP-KLASSID 2025

43,4%

S-klass

56,0%

E-klass

0,6%

U-klass

Kõrge lihasusega S- ja E-klass moodustavad kokku üle 99% realiseeritud rümpadest; madala lihasusega klasse esineb minimaalselt.

MIS KVALITEETI MÕJUTAB

Rümbakvaliteeti mõjutavad geneetika kõrval oluliselt söötmine, pidamistingimused ja nuumamise intensiivsus. **Parim rümbakvaliteet saavutati farmides, mida iseloomustasid suur rümbamass, kõrge tailihasisaldus ja hea kasvukiirus.**

RÜMPADE KVALITEET AASTATE LÖIKES

	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Rümbamass, kg	81,3	81,6	80,0	80,9	82,1	81,8
Tailihasisaldus, %	59,4	60,2	60,2	60,0	59,8	59,7
Seljapeki paksus, mm	13,0	12,4	12,4	12,6	13,3	13,6
S- ja E-klassi rümbad, %	96,5	99,4	99,6	99,5	99,6	99,4

* 2025. aasta andmetes sisalduvad ka Rakvere ja Arke lihatööstuse andmed. Tailihasisaldus on püsinud vahemikus 59,4–60,2%; alates 2023. aastast on ilmnenud tagasihoidlik langustrend.

Sihttasemed kuni 2034

Võõrutatud pörsaid aastaemise kohta – tänane tase ja sektori sihid.

Eesti seakasvatuse strateegia 2028 seab sektorile sihttasemed kuni 2034. aastani. Aretuse võtmenäitaja – võõrutatud pörsaste arv aastaemise kohta – peaks tõusma tänaselt 28,7-lt vähemalt 30-ni aastaks 2030 ja 32-ni aastaks 2034. Kõrvuti sellega on eesmärk suurendada Eesti isevarustatust sealihaga ja kaasaegsete tootmisüksuste osakaalu.

2025 · tegelik

28,7
TÄNANE TASE

2030 · I etapp

30
SIHTTASE

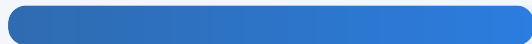
2034 · II etapp

32
SIHTTASE

STRATEEGILISED EESMÄRGID

Isevarustatus sealihaga

strateegia lähtetase ~40% → 70% (I etapp) → 100%

Kaasaegsete tootmisüksuste osakaal

tänane tase → siht kuni 85%

Allikas: Eesti seakasvatuse strateegia 2028. Vertikaaljoon tähistab sihttaset.

ARETUSTÖÖ 2025 ARVUDES – KARJATEST

3704

testitud noorsiga (876 vähem kui 2024)

589 g

ööpäevane juurdekasv sünnist 100 kg-ni (+7,4 g)

11,1

keskmine pekipaksus, mm (–0,5)

ETSAÜ jätkab aretustööd eesmärgiga parandada Eesti seakasvatuse konkurentsivõimet ning saavutada strateegias seatud sihttasemed.

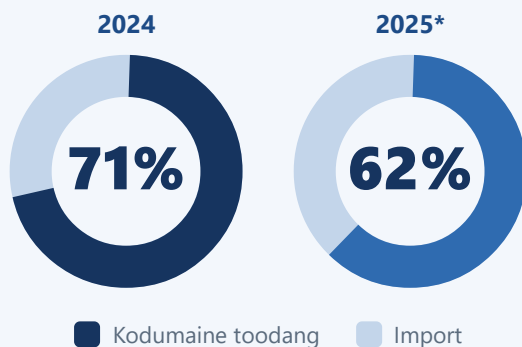
Miks see on oluline?

Isevarustus, majanduslik väärtus ja teaduspõhine aretus on Eesti toidujulgeoleku vundament – täna ja homme.

1 Eesti isevarustus sealihaga

Näitab, kui suur osa Eestis tarbitavast sealihast on toodetud kodumaal.

Isevarustus näitab meie suutlikkust toota elutähtsat toitu ise. Kõrgem isevarustus = väiksem sõltuvus impordist ja suurem varustuskindlus.

* 2025. a esialgne hinnang (Põllumajandus- ja Toiduamet); lõplikud andmed avaldab Statistikaamet 2026. aastal. Sõltuvalt arvutusmetoodikast on avaldatud ka madalamaid tasemeid.

2 Seakasvatuse majanduslik tähtsus

Seakasvatus loob väärtust kogu Eestile.

ÜLE 520 MILJONI EURO

panus Eesti SKP-sse (2024. a hinnang)

ÜLE 3000 TÖÖKOHA

maapiirkondades ja nendega seotud valdkondades

ELAVDAB MAAELU

toetab kohalikke ettevõtteid, teenuseid ja tarneahelaid

EKSPORT TOOB TULU

Eesti sealiha ja -tooted jõuavad paljudesse riikidesse

Seakasvatus on oluline majandusharu, mis loob töökohti, tulu ja kindlustab investeeringud tulevikku.

Allikas: Eesti seakasvatuse strateegia 2028 ja sektori statistika.

3 Kuidas aretus mõjutab toidujulgeolekut

Aretus loob aluse tugevatele ja tulevikukindlatele sigadele ning suurendab meie võimet toita Eestit.

Tervemad ja tugevamad loomad

Hea aretus vähendab haigusriske ja sõltuvust ravimitest ning suurendab tootlikkust.

Vastupidavus muutustele

Loomad taluvad paremini muutuvat keskkonda, haigussurvet ja tootmisstressi.

Tõhusam tootmine

Parem kasv, söödakasutus ja lihasus – väiksema keskkonnajäljega.

Kindlustatud toidu saadavus

Tugev aretus = stabiilne kodumaine toodang = kindel ligipääs kvaliteetsele sealihale.

Koos hoiame Eesti seakasvatuse tugevana.

Isevarustus, majanduslik väärtus ja teaduspõhine aretus on meie toidujulgeoleku vundament – täna ja homme.

Eesti toit. Eesti tulevik.